

Dr. Anton Schoepl

Gabrijela Pogačnik

težko ranjen. L. 1917. je bil imenovan za ravnatelja realke v Idriji, odkoder je pa moral uiti pred Italijani, ki so ga dali pod nadzorstvo in ga hoteli konfinirati. Ker ni dobil profesorske službe, se je zatekel v celjsko cinkarno, ki ji je postal ravnatelj, ko je bil ravnatelj Kropač poklican na ljubljansko univerzo. Zadnja leta je bil ravnatelj tvrde »Isis«. V mladih letih je priobčil v raznih listih lirične pesmi, ki razodevajo lepo nadarjenost. Za srednje šole je spisal kemijo.

Dr. Anton Schoepl vitez Sonnwalden, upokojeni ravnatelj bivše Kranjske hranilnice, je umrl 1. maja v svojem gradiču Vrhovem na Dolenjskem.

Gabrijela vitez Pogačnikova, roj. Jeglič, vdova po prvem predsedniku narodne vlade, je umrla v Podnartu 7. maja.

Jakob Golmajer, sluga Trgovske šole, ki je sodeloval ob njenem napredku od začetka z izredno vestnostjo, je umrl v Ljubljani 9. maja.

Egidij Čeh, upok. profesor trgovske šole v Ljubljani, rodom iz Roča v Istri, je umrl v Ljubljani 12. maja.

Tomaz Einspieler, brat koroškega slovenskega voditelja Andreja Einspielerja, sodni višji svetnik v p., je umrl v Ljubljani 30. aprila. Kot neustrašen borec za pravice slovenskega jezika pred sodnijo je bil pod Elsnerjevim režimom upokojen.

KOMUNALNE VESTI

PRORAČUN NAŠIH AVTONOMNIH MEST

Po zakonu o mestnih občinah, med katere spadajo izmed slovenskih mest poleg Ljubljane še Maribor, Celje in Ptuj, pregleda mestni proračun, ko je o njem razpravljal in odločil mestni svet, nadzorna oblast, ki ga oceni z materialne in formalne strani, na kar ga predloži finančnemu ministrstvu. Ako finančni minister o njem sploh ne izda odločbe, postane veljaven mesec dni potem, ko je bil predložen.

Letošnji proračuni, ki jih je odobrilo finančno ministrstvo in sicer za Ljubljano z odločbo z dne 26. marca 1936, br. 2980/VII, za Maribor z dne 1. aprila 1936, št. 3218/VII, za Celje z dne 31. marca 1936, br. 3207/VII, za Ptuj z dne 30. marca 1936, št. 3011/VII, pa se predstavljajo sploh v novi, skoraj enotni obliki. Z določbo § 88. zakona o proračunskih dvanajstinah za l. 1935./36. je bila predpisana tehnična sestava proračunov mestnih občin, ki se med dosedanjimi sestavo in sestavo po navedeni zakonski določbi bistveno razlikuje v tem, da proračun ni več deljen na proračun administracije in na proračun gospodarskih podjetij in ustanov, marveč da sta oba ena celota in sta tako tudi v proračunu izkazana. Radi enotnosti pri sestavi mestnih proračunov je zato ministrstvo financ na

osnovi § 88. spredaj omenjenega zakona in § 124. zakona o mestnih občinah predpisalo posebna navodila za sestavo proračuna mestnih občin za leto 1936./37. in ta svoja navodila obširno utemeljilo. V sledečem podamo vodilne misli te utemeljitve.

Ker je občinski proračun v glavnem načrt občinskega gospodarstva za leto dni naprej, mora obsegati za to dobo vse prejeme in vse izdatke, ki se dajo določiti. Najsi je proračun v bistvu le neko določanje, je vendar njegova najvažnejša lastnost ta, da je realen, t. j. da je razlika med preliminiranim in izvršenim proračunom kar moči majhna. Kolikor manjša je ta razlika, tem realnejši, boljši je proračun. Če je ta razlika večja od 10%, velja, da proračun ni dobro sestavljen. Drugo svojstvo proračuna mora biti, da je uravnovešen, t. j. morajo razhodki biti kriti z dohodki. Zato si je treba prizadevati, da ustrezajo dohodki in razhodki v proračunu kar najbolj pravemu stanju stvari. Proračunsko ravnovesje se mora izvesti predvsem s tem, da se znižajo razhodki.

Tudi je treba v občinskem proračunu izvesti načelo enotnosti, ki mu je namen, enakomerno zadostiti vsem občinskim potrebam. Vsem potrebam, za katere se stekajo dohodki v eno občeno blagajno, je treba zadostiti enako, t. j. vsaki po njenem značaju in nujnosti. Tudi mora biti proračun popoln, t. j. treba je vnesti v proračun vse vrste dohodkov in razhodkov v kosmatem (brutto) znesku. Treba pa jih je tudi vnesti po nekem sistemu, ki je najpraktičnejši: proračun mora biti pregleden. Zato je izdelalo ministrstvo poseben obrazec, ki naj omogoča lahek pregled proračuna. Končno mora biti proračun tudi praktičen, ker že s samim svojim izvrševanjem učinkuje na knjigovodstvo, ki naj zapisuje tudi njegovo najmanjšo izvršitev.

Po § 116. zakona o mestnih občinah se začne proračunsko leto dne 1. aprila, konča se pa dne 31. marca naslednjega leta, računsko leto se pa začne hkratu s proračunskim in se konča dne 31. avgusta naslednjega leta. Ta navodila so sicer primerna za administracijo, ni jih pa mogoče vzdržati pri podjetjih, ki se morajo voditi po trgovskih, nebirokratičnih načelih.

Proračuni avtonomnih mest izkazujejo za l. 1936./37. enako vsoto izdatkov in dohodkov, ker so uravnovešeni, in sicer:

1. Ljubljana	Din 103,589.542'—
2. Maribor	„ 56,866.550'—
3. Celje	„ 14,709.952'—
4. Ptuj	„ 2,273.590'—

Ako zaokrožimo prebivalstvo Ljubljane (kar veljaj sploh v sledečih izvajanjih) na 85.000 oseb, Maribora na 35.000, Celja na 18.000 in Ptuja na 5000, odpade od proračuna na glavo prebivalca:

v Ljubljani 1218 Din, v Mariboru 1625 Din, v Celju 817 Din in v Ptuju 455 Din.

Ker pa odpade od proračuna na podjetja, in sicer:

a) za osebne izdatke
v Ljubljani 4,173.997 ali na glavo prebivalca 49 Din
v Celju 684.668 38 Din
v Mariboru 2,526.180 72 Din
(v Ptuju niso posebej izkazana);

b) za stvarne izdatke pa:
v Ljubljani 41,263.769 oz. 485 Din, skupaj 534 Din
v Mariboru 30,442.290 oz. 870 Din, skupaj 942 Din
v Celju 5,940.946, oz. 330 Din, skupaj 368 Din
(v Ptuju ni posebej izkazano);

znaša torej čisti administrativni proračun brez podjetij:

za Ljubljano	Din 58,151.776 ali 684 Din na glavo
za Maribor	„ 23,898.080 ali 683 Din na glavo
za Celje	„ 8,084.338 ali 449 Din na glavo
za Ptuj	„ 2,273.590 ali 455 Din na glavo

in se porazdeli po strokah, kakor kažeta sledeči tabeli o izdatkih in dohodkih.

I Z D A T K I	LJUBLJANA	%	MARIBOR	%	CELJE	%	PTUJ	%
a) prejemki uslužbencev, nagrade, doklade itd.	12,289.342	21:13	2,768.240	11:58	1,809.320	22:38	453.560	19:95
b) pokojnine in preskrbnine	3,150.859	5:42	1,127.550	4:72	345.325	4:27	345.325	3:42
1. Osební izdatki (brez podjetij)	15,440.201	26:55	3,895.790	16:30	2,154.645	26:65	531.300	23:37
a) občna uprava in javna varnost	3,998.442	6:88	1,721.700	7:31	767.300	9:49	193.500	8:51
b) narodna prosveta	1,293.552	2:22	1,347.480	5:64	697.420	8:63	148.300	6:52
c) finančna stroka (anuitete dolgov)	10,872.869	18:70	8,099.050	33:89	1,954.264	24:17	421.600	18:54
č) gradbena stroka	8,340.018	14:34	2,319.900	9:71	840.806	10:40	173.000	7:61
d) narodno zdravje in socialno skrbstvo	6,006.066	10:33	4,961.770	20:76	753.630	9:32	208.120	9:16
e) občinsko gospodarstvo, vrtarija itd.	1,873.951	3:22	—	—	662.450	8:20	281.150	12:37
f) Dotacije, podporo, štipendije, trg. itd.	3,810.725	6:55	479.100	2:00	214.500	2:65	111.920	4:92
g) prenesen delokrog, razni izdatki in rezerva	3,614.254	6:22	1,073.290	4:49	39.322	0:49	51.000	2:24
h) prehodni izdatki	2,901.298	4:99	—	—	—	—	153.700	6:76
2. Stvarni izdatki (brez podjetij)	42,711.175	73:45	20,002.290	83:70	5,929.693	73:35	1,742.390	76:63
Celoten proračun izdatkov brez podjetij	58,151.376	100:00	23,898.080	100:00	8,084.338	100:00	2,273.590	100:00
Izdatki podjetij	45,437.766	—	32,968.470	—	6,625.614	—	—	—
Celoten proračun	103,589.542	—	56,866.550	—	14,709.952	—	—	—
Izredni proračun	7,523.374	—	—	—	749.600	—	—	—

DOHODKI (brez podjetij)	LJUBLJANA	%	MARIBOR	%	CELJE	%	PTUJ	%
1. Obč. doklade na drž. dir. davke	8,870.064	15:27	2,714.420	11:36	2,173.840	27:00	416.174	18:30
2. Takse, davščine itd.	10,986.144	18:91	3,880.000	16:23	1,303.700	16:19	664.306	29:22
3. Trošarina in uvoznina	23,670.975	40:75	9,965.000	41:70	1,691.832	21:01	538.500	23:68
4. Odkupnina za osebno delo	150.000	0:26	—	—	—	—	30.000	1:32
5. Dohodek od mestne imovine	11,009.382	18:95	331.290	1:39	1,134.312	14:09	423.110	18:61
6. Dohodek iz partij: nar. zdravje in soc. skrbstvo	466.224	0:82	46.100	0:19	737.600	2:95	—	—
7. Finančna služba	55.000	0:09	6,080.320	25:44	—	—	116.000	5:10
8. Ostali dohodki	2,847.631	4:90	880.950	3:69	1,510.568	18:76	63.000	2:77
9. Prehodni dohodki	30.000	0:05	—	—	—	—	22.500	1:00
Proračun dohodkov (brez podjetij)	58,085.420	100:00	28,898.080	100:00	8,051.852	100:00	2,273.590	100:00
Dohodek podjetij	45,504.122	—	32,968.470	—	6,658.100	—	—	—
Celoten proračun dohodkov	103,589.542	—	56,866.555	—	14,709.952	—	2,273.590	—

Popolnoma točna primerjava izdatkov in dohodkov vseh štirih mest je nemogoča, ker se način sestave proračunov ne krije. Tako izkazuje n. pr. Maribor izdatke za občinsko gospodarstvo pri podjetjih, izdatke za vodovod (2 milijona dinarjev) pri zdravstvu, Ljubljana stroške za učno osebje m. ž. real. gimn. pri prejemkih uslužbencev, Maribor in Celje sta vstavila avtobusno podjetje v proračun podjetij, v Ljubljani pa obremenjuje obrestna služba za cestno železnico proračun administracije. Železi je zato, da se vsaj slovenska avtonomna mesta zedinijo v enotnem budžetiranju.

KRAJEVNI DOGODKI

LJUBLJANA

Posojilo v znesku 5 milj. Din za dovršitev bežigradske osnovne šole je končno odobril SUZOR v Zagrebu ljubljanski mestni občini. Obrtniška dela so že vsa razpisana. Zazidava in modernizacija sredine mesta je, kakor kaže, le še vprašanje kratkega časa. Zgradba velike hiše z. z. Croatia je sprožila izvršitev Plečnikovega projekta za slavnostni trg, ki bi se s pasajo podaljšal od Kongresnega